

4. مراحل ساخت

4.1 خاکبرداری

تصویر 7. کف تالاب پس از خاکبرداری باید فاقد

چاله و برآمدگی باشد. در هنگام خاکبرداری باید

شیب مورد نظر از ابتدا تا انتهای تالاب حفظ شود.

خاکبرداری تالاب مصنوعی یکی از حساس ترین مراحل احداث این نوع سازه است. برای اینکه تالاب عملکرد درست و بازده مطلوب داشته باشد، آب جاری در زیر سطح تالاب می باید به طور یکسان و با سرعتی یکنواخت طول تالاب را طی کند و به انتهای مسیر خود، یعنی لوله عرضی انتهایی تالاب و لوله خروجی آب، برسد. برای رسیدن به این هدف کف تالاب نباید دارای چاله و ناهمواری باشد. فرورفتگی ها در شیب یکنواخت تالاب خلل وارد می کند و موجب ایستایی آب در یک نقطه می گردد. برآمدگی ها نیز موجب می شود که نقاطی از تالاب آب کمتری به خود بگیرد و

نتیجتاً نتواند شرایط لازم را در آن نقطه برای رشد گیاهان تالابی که ریشه هایشان می باید همواره در محیط اشباع از آب باشند فراهم کند. از بین رفتن گیاهان حتی در یک نقطه از تالاب بر کارایی و راندمان تالاب تاثیر منفی می گذارد. اگر در هنگام خاکبرداری، در نقطه ای از تالاب به اشتباه گودالی ایجاد شود، با پر کردن گودال و متراکم کردن خاک می باید شرایط خاک بکر را در آن نقطه تا حد امکان مجدداً به وجود آورد.

عملیات خاکبرداری معمولاً طوری انجام می شود که کف تالاب دارای شیبی برابر با 5/1 تا 1/5 باشد. این شیب موجب حرکت متعادل، یعنی نه تند و نه کند، پساب از لایه های بستر تالاب می شود. شیب 5/1 درصد یعنی که کف تالاب در هر 100 متر طول آن، نیم متر افت پیدا می کند.

همچنین در هنگام خاکبرداری باید دقت شود که خاک سطحی، که دارای ارزش بالایی کشاورزی است، در مکانی جداگانه نگهداری شود. بعد از راه اندازی تالاب می توان از این خاک غنی برای ایجاد کشتزار یا فضای سبز در محیط اطراف تالاب بهره برد. معمولاً از استفاده مجدد از این خاک در خود تالاب می پرهیزند چون همانطور که در بخش بستر سازی (بخش 4.4) توضیح داده می شود، مواد مورد استفاده در بستر تالاب باید یکنواخت و همگون باشد. استفاده از خاک زراعی که حاوی مواد ارگانیک زیاد است در بستر تالاب احتمالاً موجب گرفتگی و کندی حرکت آب در بعضی از قسمت ها می شود و از یکسانی توزیع پساب در تالاب و تصفیه کامل آن می کاهد.